

Minister Klimatu i Środowiska

Paulina Hennig-Kloska

DLŁ-WNO.0500.81.2026.AS
4557701.18811878.15259060
Warszawa, 06-10-2026

Dotyczy: odpowiedzi na interpelację Posłanki na Sejm RP Pani Małgorzaty Krawczyk (K10INT19641)

Temat: docelowy model wyznaczania lasów o wiodącej funkcji społecznej oraz możliwość objęcia nim Jeleniej Góry

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu RP

Szanowny Panie Marszałku,

w związku z interpelacją nr 19641 Posłanki na Sejm RP Pani Małgorzaty Krawczyk w sprawie docelowego modelu wyznaczania lasów o wiodącej funkcji społecznej oraz możliwości objęcia nim Jeleniej Góry, przekazuję odpowiedź w zakresie kompetencji Ministra Klimatu i Środowiska.

Ad 1. Jaki docelowy model identyfikacji, wyznaczania oraz określania zasad gospodarowania w lasach o wiodącej funkcji społecznej Ministerstwo Klimatu i Środowiska zamierza przyjąć po zakończeniu obecnego pilotażu? Czy przewidywane jest stworzenie rozwiązania o charakterze systemowym, umożliwiającego obejmowanie nim kolejnych obszarów poza aglomeracjami uczestniczącymi w pilotażu, a jeżeli tak – jaki jest przewidywany harmonogram jego wypracowania i wdrożenia?

Ministerstwo Klimatu i Środowiska w 2024 r. zainicjowało pilotaż wyznaczania lasów o wiodącej funkcji społecznej. Pilotaż objął lokalizacje wokół miast: Bielsko-Biała, Bydgoszcz i Toruń, Gdańsk, Gdynia i Sopot, Katowice, Kielce, Kraków, Łódź, Poznań, Szczecin, Warszawa i Wrocław. Jego celem jest wypracowanie podejścia do wyznaczania zasięgu lasów szczególnie ważnych społecznie oraz zasad prowadzenia gospodarki leśnej na ich obszarze, dostosowanych do lokalnych warunków oraz potrzeb społecznych.

Istotnym rezultatem pierwszego etapu pilotażu było wypracowanie rozwiązań dla aglomeracji wrocławskiej, gdzie w lipcu 2026 r. ustanowiono lasy o wiodącej funkcji społecznej. W najbliższym czasie analogiczne rozwiązania zostaną wdrożone również wokół Kielc, gdzie pierwszy etap pilotażu doprowadził do zaawansowanych uzgodnień zarówno w zakresie zasięgu lasów o wiodącej funkcji społecznej, jak i zasad prowadzenia gospodarki leśnej.

Po analizie pierwszego etapu pilotażowego procesu Ministerstwo Klimatu i Środowiska (MKiŚ) powierzyło Instytutowi Ochrony Środowiska-Państwowemu Instytutowi Badawczemu (IOŚ-PIB) zaprojektowanie i przeprowadzenie drugiego etapu w formule dialogu społeczno-ekspertckiego. IOŚ-PIB prowadzi obecnie prace dotyczące dziewięciu aglomeracji. Obejmują one przeprowadzenie geoankiety, analizy danych przyrodniczych i leśnych, mapowanie interesariuszy oraz spotkania konsultacyjno-warsztatowe.

Materiały przygotowane przez IOŚ-PIB będą stanowiły podstawę do podjęcia przez MKiŚ i Lasy Państwowe działań, zmierzających do formalnego utrwalenia wypracowanych rozwiązań, w szczególności poprzez wykorzystanie instrumentu uznawania lasów za ochronne.

Ustanawianie lasów ochronnych odbywa się na podstawie przepisów ustawy o lasach¹, art. 15 i 16, oraz przepisów wykonawczych² określających szczegółowe zasady i tryb uznawania lasów za ochronne oraz zasady prowadzenia w nich gospodarki leśnej. Instrument ten pozwala na formalne nadanie określonym lasom statusu lasów ochronnych w przypadkach, w których spełnione są ku temu ustawowe przesłanki.

Równolegle, na bazie współpracy MKiŚ i Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych został stworzony mechanizm wyznaczania **lasów o wiodącej funkcji społecznej na gruntach Skarbu Państwa Zarządzanych przez Lasy Państwowe**, którego ramy zostały określone w zarządzeniu nr 51 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 20 lipca 2026 r.³ (dalej zwanego także: „zarządzeniem nr 51”). Zarządzenie określa wewnętrzne zasady w PGL LP dotyczące procesu wyznaczania lasów o wiodącej funkcji społecznej.

Instrument ten może być stosowany również w przypadku obszarów, które nie były objęte pilotażem.

W przypadku Jeleniej Góry, brak ujęcia w pilotażu nie jest tożsamy z brakiem możliwości podejmowania działań dotyczących wzmocnienia społecznej funkcji lasów, w oparciu o Zarządzenie 51.

Ad 2. Jakie kryteria merytoryczne i proceduralne będą decydowały o kwalifikowaniu kolejnych obszarów do objęcia zasadami gospodarowania właściwymi dla lasów o wiodącej funkcji społecznej? Proszę o wskazanie planowanego katalogu tych kryteriów oraz określenie, czy i jakie znaczenie będą miały w szczególności: intensywność społecznego wykorzystania lasów, ich udział w strukturze przestrzennej jednostki samorządu terytorialnego oraz pełnione funkcje zdrowotne, uzdrowiskowe, rekreacyjne, przyrodnicze i krajobrazowe.

Kryteria wyznaczania lasów o wiodącej funkcji społecznej wynikają przede wszystkim ze wskazanego w odpowiedzi na pytanie nr 1 zarządzenia nr 51 Dyrektora Generalnego

¹ Ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz.U. z 2026 r. poz. 663).

² Rozporządzenie Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa w sprawie szczegółowych zasad i trybu uznawania lasów za ochronne oraz szczegółowych zasad prowadzenia w nich gospodarki leśnej z dnia 25 sierpnia 1992 r. (Dz.U. Nr 67, poz. 337).

³ Zarządzenie nr 51 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 20 lipca 2026 r. w sprawie zasad wyznaczania i prowadzenia gospodarki leśnej w lasach o wiodącej funkcji społecznej.

Lasów Państwowych, przy uwzględnieniu przepisów ustawy o lasach regulujących status lasów ochronnych.

Obowiązujące zarządzenie nr 51 wskazuje, w formule katalogu otwartego, że za lasy o wiodącej funkcji społecznej mogą być uznawane w szczególności lasy:

- położone w granicach miast lub do 10 km od miast liczących ponad 50 tys. mieszkańców, jeżeli uznano je za lasy ochronne;
- przylegające do zwartej zabudowy;
- intensywnie wykorzystywane rekreacyjnie, turystycznie, edukacyjnie lub w związku z innymi funkcjami społecznymi;
- położone przy ośrodkach wypoczynkowych, kąpieliskach lub obiektach użyteczności publicznej;
- położone na obszarach uzdrowiskowych.

Przy wyznaczaniu lasów o wiodącej funkcji społecznej uwzględnia się w szczególności:

- zidentyfikowane potrzeby i oczekiwania społeczne zgłaszane przez przedstawicieli lokalnej społeczności, jednostek samorządu terytorialnego, organizacji społecznych, przedsiębiorców oraz innych interesariuszy;
- intensywność korzystania z lasów przez społeczeństwo w związku z realizacją społecznych funkcji lasu;
- stan zdrowotny i stabilność drzewostanów;
- zidentyfikowane zagrożenia dla bezpieczeństwa publicznego.

Od strony proceduralnej wyznaczanie lasów o wiodącej funkcji społecznej oraz określanie sposobu prowadzenia w nich gospodarki leśnej odbywa się **na etapie sporządzania projektu planu urządzenia lasu (PUL)**. W ramach prac przygotowawczych nadleśniczy opracowuje wstępną propozycję obszarów kwalifikowanych do tej kategorii oraz proponowanych sposobów gospodarowania przy współudziale Zespołu Lokalnej Współpracy. Przedstawione propozycje podlegają następnie konsultacjom prowadzonym w toku prac nad projektem PUL. Ostateczne ustalenia dotyczące zasięgu lasów o wiodącej funkcji społecznej oraz zasad ich zagospodarowania są wypracowywane w ramach Narady Projektu Planu, a następnie znajdują odzwierciedlenie w projekcie PUL. Zarządzenie przewiduje przy tym obowiązek zapewnienia udziału społeczeństwa. W tym celu konsultacje wymagane przepisami prawa zostały uzupełnione o dialog społeczny prowadzony w ramach Zespołu Lokalnej Współpracy, umożliwiający udział zainteresowanych podmiotów już na etapie przygotowywania propozycji rozwiązań.

Ad 3. Czy Ministerstwo przewiduje ustanowienie formalnej ścieżki umożliwiającej jednostkom samorządu terytorialnego inicjowanie procesu identyfikacji i wyznaczania lasów o wiodącej funkcji społecznej na gruntach Skarbu Państwa pozostających w zarządzie PGL Lasy Państwowe? Jeżeli tak, proszę o wskazanie planowanego trybu postępowania, podmiotów właściwych do zainicjowania i prowadzenia procesu oraz zasad udziału samorządu i pozostałych interesariuszy.

MKiŚ nie prowadzi obecnie prac dotyczących ustanowienia formalnej ścieżki umożliwiającej jednostkom samorządu terytorialnego inicjowanie procesu identyfikacji i wyznaczania lasów

o wiodącej funkcji społecznej na gruntach Skarbu Państwa pozostających w zarządzie PGL Lasy Państwowe.

Obowiązujące przepisy i regulacje PGL LP, związane z projektowaniem PUL oraz opiniowaniem propozycji lasów ochronnych przez rady gmin, zapewniają instrumenty, umożliwiające wyznaczanie lasów o wiodącej funkcji społecznej przy udziale jednostek samorządu terytorialnego i innych interesariuszy w tym procesie.

Ad 4. Jakie stanowisko Ministerstwo Klimatu i Środowiska zajmuje wobec wniosku Prezydenta Jeleniej Góry o objęcie miasta procesem identyfikacji i wyznaczania lasów o wiodącej funkcji społecznej? Czy Ministerstwo przeprowadzi analizę możliwości zastosowania wobec lasów położonych w granicach Jeleniej Góry rozwiązań wypracowanych w ramach pilotażu, z uwzględnieniem udziału lasów w powierzchni miasta, powierzchni lasów Skarbu Państwa oraz funkcji uzdrowiskowych, społecznych, rekreacyjnych, turystycznych, przyrodniczych i krajobrazowych tych terenów?

oraz

Ad 5. Jeżeli w obecnym stanie prawnym, organizacyjnym lub proceduralnym nie jest możliwe

uruchomienie w odniesieniu do Jeleniej Góry procesu analogicznego do prowadzonego w ramach pilotażu, jakie konkretnie uwarunkowania lub przeszkody to uniemożliwiają? Proszę jednocześnie o wskazanie, jakie warunki prawne, organizacyjne lub proceduralne musiałyby zostać spełnione, aby taki proces mógł zostać zainicjowany.

Obecnie MKiŚ finalizuje proces wyznaczania lasów o wiodącej funkcji społecznej w ramach pilotażu obejmującego obszary wskazane w rozstrzygnięciu Ministra Klimatu i Środowiska z 17 czerwca 2025 r. Z uwagi na zaawansowany etap prac IOŚ-PIB, nie jest możliwe objęcie Jeleniej Góry obecnie realizowanym pilotażem.

We wrześniu br. MKiŚ wystąpiło do Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych we Wrocławiu z pytaniem o możliwości uwzględnienia Jeleniej Góry w procesie wyznaczania lasów o wiodącej funkcji społecznej. Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych we Wrocławiu potwierdziła możliwość wzmocnienia funkcji społecznych lasów Skarbu Państwa położonych wokół miasta z wykorzystaniem obowiązujących regulacji wewnętrznych PGL LP. W przypadku Nadleśnictw: Śnieżka, Szklarska Poręba oraz Lwówek Śląski przewiduje się wyznaczenie lasów o wiodącej funkcji społecznej w toku prac nad nowymi projektami planów urządzenia lasu. Obecnie prowadzone są prace przygotowawcze zmierzające do wyłonienia wykonawców projektów PUL dla Nadleśnictw Śnieżka i Szklarska Poręba. Rozpoczęcie prac nad tymi projektami planowane jest w I kwartale 2027 r. Samorząd Miasta Jeleniej Góry pozostaje w stałym kontakcie z Regionalną Dyrekcją Lasów Państwowych we Wrocławiu. Dyrektor Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych we Wrocławiu zaprosił Prezydenta Miasta Jelenia Góra do dialogu w ramach Zespołów Lokalnej Współpracy podczas prac nad projektami PUL dla Nadleśnictw Szklarska Poręba i Śnieżka.

Ad 6. Jakie instrumenty prawne oraz regulacje wewnętrzne Lasów Państwowych Ministerstwo przewiduje jako podstawę docelowego modelu ustanawiania i prowadzenia gospodarki w lasach o wiodącej funkcji społecznej? Czy rozwiązania zastosowane w odniesieniu do aglomeracji wrocławskiej – wykorzystujące status lasów ochronnych oraz szczególne zasady prowadzenia gospodarki leśnej – mają stanowić model możliwy do zastosowania również wobec kolejnych obszarów?

Wyjaśnienia dotyczące podstaw prawnych oraz docelowego modelu wyznaczania i funkcjonowania lasów o wiodącej funkcji społecznej zostały przedstawione w odpowiedzi na pytanie nr 1.

Ad 7. Czy przy tworzeniu docelowego modelu Ministerstwo przewiduje możliwość obejmowania nim również miast i gmin położonych poza największymi aglomeracjami, jeżeli rzeczywiste znaczenie społeczne, zdrowotne, przyrodnicze, rekreacyjne lub krajobrazowe lasów uzasadnia zastosowanie szczególnych zasad gospodarowania? Jeżeli tak, proszę o wskazanie, jakie znaczenie w procesie kwalifikacji będzie miała wielkość ośrodka miejskiego lub liczba jego mieszkańców w relacji do rzeczywistych funkcji i lokalnego znaczenia konkretnych obszarów leśnych.

Wskazany w zarządzeniu nr 51 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych katalog obszarów, które mogą zostać uznane za lasy o wiodącej funkcji społecznej, ma charakter otwarty. Obejmuje on w szczególności nie tylko lasy położone w granicach administracyjnych miast oraz w odległości do 10 km od granic miast liczących ponad 50 tys. mieszkańców, ale również lasy przylegające do terenów zwartej zabudowy, intensywnie wykorzystywane do celów rekreacyjnych, turystycznych, edukacyjnych lub innych społecznych funkcji lasu, położone w sąsiedztwie ośrodków wypoczynkowych, kąpielisk lub innych obiektów użyteczności publicznej, a także lasy położone na obszarach uzdrowisk.

Oznacza to, że wielkość ośrodka miejskiego ani liczba jego mieszkańców nie stanowią samodzielnego i bezwzględnego warunku kwalifikacji danego obszaru. Kryterium odnoszące się do miast liczących ponad 50 tys. mieszkańców jest jedną z przesłanek wymienionych w zarządzeniu, natomiast kwalifikacja konkretnego obszaru powinna uwzględniać jego rzeczywiste znaczenie dla realizacji społecznych funkcji lasu oraz lokalne uwarunkowania.

Tym samym o zasadności objęcia danego obszaru zasadami właściwymi dla lasów o wiodącej funkcji społecznej nie przesądza wyłącznie liczba mieszkańców pobliskiej miejscowości. Znaczenie ma również charakter i intensywność społecznego wykorzystania lasu, pełnione przez niego funkcje oraz lokalne uwarunkowania przyrodnicze, społeczne i gospodarcze, oceniane w ramach procedury wyznaczania tych lasów.

Doświadczenia i rezultaty wypracowane w ramach procesu prowadzonego przez IOŚ-PIB będą podstawą do oceny potrzeby dalszego rozwoju systemu lasów o wiodącej funkcji społecznej oraz ewentualnego wypracowania nowych rozwiązań organizacyjnych i prawnych w tym zakresie.

Z wyrazami szacunku

Paulina Hennig-Kloska
Minister Klimatu i Środowiska
Ministerstwo Klimatu i Środowiska
/ – podpisany cyfrowo/

Do wiadomości:

1. Departament Spraw Parlamentarnych w KPRM.